

Latweeschu Awise.

Nr. 15.

Zettortdeenâ 9. April.

1853.

Druckstätt bei F. H. Hoffmann und A. Johannsohn.

Sluddinafchana.

Kad Keisera saldati eet pa zellu ar ratteem, tur schaujama is pulwers (biffahle) eelshâ, tad labbu gabbalu papreetsch eet saldats un us pascheem pulwera-ratteem stahw farkans farrohgs, lai to wissi warc passht. Wisseem kas prettim naht, ja-apstahjabs un meerigi jagaida, kamehr tee pulwera-ratti garram gahjuschi. Ja zellsch par dauds schaur, tad teem zitteem braujeem no zetta janobrauz. Kad kahds no pattakas braudams grihb garram kluht, tad to ne drihkt darriht, pirms tam pulwera-rattu usraugam par to sinnu dewis un tas to irr wehlejis; tad tiffai fohlam drihkt garram braukt. No Deewa puffes lai ne irens garram eedams jeb braudams tabaku nesmechke (pihpe). Kad prett scheem liktumeem barra, gruhti tohp strahpehts.

Deewam sâehl schinnis deenas notizzis, ka semneeki garram braudami saldatus naw klausjuschi, prettim turrejuschees un tadeht tee no teem saldateem ar waru bij jafalausch un irr nelaimigi tappusch! Leez to luhdsams labbi wehra.

No Widsemmes.

Leels man bijis preeks, kad dabbujis dsirdeht, Awisehm effoht leels pulks — 2000 — lassitaju! Un woi tad nepreezatees par to, ka Kursenneeki un Widsemneeki, kas irr mahsas behrni, zaur Awisehm eepasihsees jo deenas jo labbaki un ka sawu mihtu mihtu tehwi tehwi walodu uskohps un isyuschkohs jo glihti. Woi nepreezatees par to, ka Widsemneeki nemsees labpraht mahzitees no Kursenneekeem un Kursenneeki nelegsees wis, ka teem arri ko mahzitees no Widsemneekeem, ka scheem arri latweeschu mehle, lai gan zittada woi schâ woi tâ. It kâ wisseem zihruleem zihrula dseesma, bet zittam zihrlam par zittu taf sawa dseesmina, tâ Widsemmei un Kursemmei latweeschu mehle weena un taf zittada, woi schâ woi tâ. Zits wahrdinsch Kursenneekeem jau no tehwi tehweem, ko Widsemneeki sawu muhschu wehl naw dsirdejusch, bet ko Awises wehl pirmu reiffi lassa. Woi nu prahts teem gan buhtu, kad fazzitu: tas naw ne kahds latweeschu wahrds, jo muhsu widdû tas ne mas naw wehl dsirdehts.

Woi us teem, kas tâ spreesch nebuhtu jafakka: woi tawa firds skausch tapehz, ka taweem mahsas behrneem irr, kas tewim naw, woi ne bij tewim wairaf preezatees par to ka no winneem warri dabbuht, kas tewim truhkt. Ko tad fazzisi, kad par zittu wahrdu, kas no tawas muttes naht beesi, bet Kursenneeku auffs muhscham naw wehl nahzis, schee spreestu: wè, kur ta irr Tahenneku, Nehdinu, Pintainu, Smuhdschu walloda! Klau, ko tew fazzischu, mihtais Kursenneeks, mihtais Widsemneeks: pulku wahrdu tu schinnis laikos aisnehmis no wahzu wallodas. Woi tawi tehwi tehwi gan sinnajuschê kas effoht: elstems, weste, saturdaywahrki, klette, aube, schnirleibkens, kanzione, protokolle, inventariums, kappeja, tehja, zigarrini? Nu, kad tew fauns naw bijis aisnemtees no wahzeescheem, woi tad tew buhs fauns un grehts aisnemtees no mahsas behrneem. Un lai tew arri nebuhtu nohte (wajadsiba) nekahda aisnemtscho, to wahrdu tapehz, ka tew no tehwi tehweem jau irr saws wahrds tai leetal, ko tawa kaimina (Widsemneeki jafka: nahburga) tauta.

nosauz ar sawadu wahrdu, nu tad neteepees ne fo, bet salki labbaki: lai Deews swehti mahsas behrneem tohs wahrdu graudinus, kas winnu semmè teem usauguschi, tà, kà winsch mums lai swehti muhsu tehwu semmes wahrdu graudinus. X Kas tad tew Widsemneekam kaisch par to, ka jelgawneeks to kohku sauz par pihladsì Misputtneeks sauz par „puzzeni“, ko tusauzi par zehrmaufsi; ka tee to putnu sauz par swirbuli, ko Smilteneeschi sauz par tschigguñi. Alga weena, kad ween irr naudas, woi nu to bahsch kabbatà jeb keshà; woi tawas pastalas gehrejis gehrmannis jeb abdgebris; woi uskleedsì: traks puikeli, kur skreesi ar sirgeli jeb, traks puika, kur skreesi ar sirdsinu; woi Kursemmè schauj ar dischgabbaleem, bet Widsemme ar leeleeem gabbaleem; woi Kursemmè brauz ar waschinahm, bet Widsemme ar kammanahm; woi Kursemmè flaisa gabbals grihb ehsi dihku maifi, bet Widsemme brthwu maifi; woi Kursemmè rudsus wedd samalt us sudmallu, bet Widsemme wedd us dsirnawahm un sudmalneeks tahds pats, kahds irr melderis. X Woi tad Widsemme, Balmareeschds, Smilteneeschds, Zehsis nedsird daschu wahrdinu, ko Nihgas puffè ne mas nedsird wis? Woi Kursemmè Sehvilleescheem nebuhs pawissahm nesa-prohtami dauds to wahrdu, ko usgahjuschi tai grahmata „Paleijas Jahnis“, lai gan Kursemes mahzitajs, bet Leepajas widdu, to sarakstijis, un woi scho sweschadu wahrdu dehl ween wiffa lobti teizama grahmata nosmahdejama un atmettama?

Deews augstais lai pasarga, ka mahsas behrni sanihdetohs schahda, tahda sweschada wahrda deht; ka Kursemneeki leelitohs aplam: mehs ween essam meisteri eesch Israela, un Widsemneeki teeptohs pretti, mums ween kriht meisteru wahrds. Woi tad ar Kursemneekem un Widsemneekem buhs buht, kà sawà laikà bijis ar Gileaditereem un Ewraimitereem? Woi nodurs to, kas salka: Sohgu grahmata 12 nodatta 6 perschà bet nesalka 6 pantinà, tà, kà tee wihri no Gileadas noduhre tohs Ewraimiterus, kas ne sazzia: Schibolei bet sazzija: Si-

bolet. Nè, Kursemneeki un Widsemneeki lai paklausa swehta apustula Bahwila wahrdeem, lai neuspuchahs un lai newahrgst eesch jautaschanahm un wahrdu kildahm, no ka atlezz skaudiba, bahrschana, saimoschana, launas dohmas.

Derrisim labbaki meeru, turrefim mihlu meeru eesch semmes sirds un mahjahm un Kursemneeki lai waktejahs, Widsemneeki lai sargahs, ka ar sawu teepschannu nenolausch un minn appasch kahjahm scho dahrgu, skaisu paradishes puffiti, ko samihditu aplam nedarris wairs seedoschu.

Kad Kursemneekem un Widsemneekem ween buhs ta pascha garra parahdischana us to, kas derr leeti, tad behdas teem nebuhs nekahdas par to, ka teem naw tee paschi wahrdi, bet useedami Awisds schahdus, tahdus sweschadus wahrdus sazzis mihli pasneedamees: Kahdà kalnina putninsch sehd, tahdir dseefminu dseed.

Jahnis Weerturris,
sainneeks saderribas mahjäs.

No pahrlabbotas lohpu kohyschanas.

Stary zittahm leetahm ko Zums, mihleem Latweescheem, tais pirmòs Awischu Nummeròs stahstiju, arri no tahdas gohws esmu teizis, kas par deenu dohdoht lihds 30 stohpu peena, kas gandrihs ne mas ne buhtu tizzams. Pats gan tahdu gohwi wehl ne esmu redsejis, bet tahs sinnas lassijis, ko no tahdeem lohpeem teizami wihri pee mums atlaiduschi. Lai gan Wahzemmè apkahret reisodams daschu brangu gohws lohpu pats redseju, kas tik stalta un prahwa prett muhsu gohwim isstattijahs, kà kad lunga barrotu jahjamo sirgu salihdsinatu ar arraja wihra nodsihtu wahju fehwi; tad tatschu no tahdas gohws lassidams, kas tik aplam dauds peena dohdoht, ne buht ne gribbeju to par pateesibu peenemt. Bagrohsiju galwu par tahdu pasalku, un dohmaju pats pee sewis: jaw daschadas leetas pasaulè notifikuschas un kahdus brihnumus wehl ne warretum peedsihwoht? — Nekaitehs par to ne neeka, kad rau-

dsichu sawas gohwis list labbaki kohpt un eh-
dinabt, ne kà libds schim. Baldeews miham
Deewam man tik dauds pee rohfes, ka warru us
laimi prohweht. Ja paspehleschu, tad warre-
schu zitteem laudim leezinabt, ka tas naw teesa;
bet ja pelnischu, tad pascham un zitteem zaur
to desmit fahrtigs labbums warretu atleht, kas
tâpatt mehginatu paffal darriht.

Ar tahdu nohdohmu pirku preefsch pahri
gaddeem atpaffal kahdas gohwis no tahs leelas
Olsteineru surtes, un listu tahs sawruhpy kohpt
un ehdinabt. Gesahkumâ iddeenâs, pehzak if
neddelas listu to peenu ko isslanza ismehroht un
ristigi peerakstihl, tâpat arri to ehdamo, ko tahm
dewe, katreu reisi ar swarru noswehrt. Kahrigs
buhdams isdibbinabt, woi muhsu gohwis, lab-
baki kohptas arri ne dohtu wairaf peena, listu
weenu no Kursemmes gohwim, ko libds ar tahm
leelajahm biju pirzis, arri blakkam stalli ceseet,
un wissahm weenadi doht eht. Bet par lib-
beli manna mehginaschana ne isdewahs wiss
schinni reise tâ ka biju nodohmajis; jo tanni
gaddâ bij wissas gohwis manna muischâ ar to
pflankschu flimmibu (Lungenseuche) apfirguschas,
un tahs smuffas Olsteineru gohwis arri to
paschu flimmibu dabbuja. Tiffai to warru
leezinabt: 1) jo labbaki lohpus ehdina, (bet ne
wissai pahreefu) jo wairaf labbuma no teem
atlezz, kas atfal to ehdamo atlihdsina, un 2) ka
muhsu paschas Kursemmes gohwis, ja tik labbi
peenigas un no labbas surtes, kad tahs ar tahm
Wahzsemmes gohwim salihdsina un sewischti ee-
wehro scho lohpu leelumu un ko schihs wairaf
apehd, tad gandrihs tikpatt peena dohd un lab-
buma eenehs. So Jums buhs sinnaht, ka man-
ni jaw preefsch gaddeem mohderneeks par katreu
gohwi 1 1/2 rubbulus sudr. par gaddu mafsaja, un
es tam 4 birkawas seena us katreu gohwi dewu.
Tahs sawruhpy kohptas Wahzsemmes gohwis,
un ta weena no muhsu Kursemmes gohwim,
gan nu wairaf pahrtahreja ehdamo, ne kà tahs
zittas; bet kad stohpu salda peena, kà no gohws
flauktu, rehkinaju par mahrtu, ko man taggad
mohderneeks maffa, tad man isnahf neween

tee 1 1/2 rubbulus sudr., bet wehl ar dalku dalkahm
wairaf ko tas ehdamais nauda rehkinahs buhtu
wehrtis, ko es tahm gohwim listu wairaf doht.
Un ta Kursemmes gohws, kas ar tahm Wahz-
semmes gohwim tiffa weenlihdsigi kohpta, kad
ta bija atweddufe, tik patt peena dewa, kà ta
peenigata no tahm Wahzsemmes gohwim. Nu
Jubs gan warreet dohmaht zif man bij tahs
gohws schehl, kad ta ne zif ilgi pehz tam pohsta
aisgaja.

(Turplitam wairaf.)

Ubbagi Kineseru semmê.

(Stattees Nr. 14.)

Weenu no teem wissleelakeem pilfsahteem
tur nosanz Kanton wahrda. Tas kahdu juh-
dsu garsch pee juhrmallas teem Entendereem itt
leela prezeschanas weeta. Teshu, sihschu prezes
un bohwillu wianni no turrenes mums atwedd,
un sawas prezes atfal tur pahrdohd. Kanton
pilssehtâ dsihwo waitaf ne kà 800 tuhstoschi
zilweku, un us tahm eelahm tur iddeenâs ar
ween tâ mudschin mudsch kà tirgû, un 400
paganu-elka-deewu-nammi tur wallam preefsch
mahnu tizzibu un grehku. Bet tai leelâ lau-
schu pulkâ un trohksni, us kurren pussi tik ween
azzis greefsch, tur arri reds ubbagus. Teiz ka
tur tohs flaita pa desmituhstoscheem, wissâ-
dâ wezumâ, gan wihrischkus, gan seewischkus,
bet wihrischku dauds wairaf. Bassarâ wianni
eet gan drihs pliffi, seemâ apsedfahs ar nejau-
lahm luppatahm, ko wianni kur sagguschi woi no
schehligahm rofkahm dabbujuschi, un kas itt juf-
ku juffam teem meesai apkahrt kà kankaras. Ne-
skaidri wianni irr tâ, ka wairaf gan ne warr buht.
Ka uhdens pasaulê irr, lai ar to masgajahs, to
wianni gandrihs ne sinn. Weens tahds, wihrs
50 gaddu wezs, Missionarim teefschahm sazzija,
ka ne warroht atminnetees, ka wissâ sawâ muh-
schâ winsch masgajees waitaf ne kà weenu pa-
schu reisi, un arri to reis tas effoht notizzis ne-
tischam.

Stary scheem ubbageem arri ittin dauds tah-
du, kas neredsigi; flaita tahdu waitaf ne kà

desmit tuhstoschus. Winni mehds eet pa ma-
seem pulkeem woi arri rindu rindehm pa trijeem
woi pa peezeem, arween weens paffal ohtru, un
ifweens sawu rohku tam kas preekschâ eet, turr
us kammesi. Daschu reisi winni no kahda behr-
na tohp wadditi, kam tee par to ifdeenâs ma-
simu dohd no tahm dahwanahm ko dabbohn.

Kineseru ubbagi gan labbi pasihst sawus
landis, un ka lai scheem atdarra sirdis un nau-
das maku, tee proht itt tahs paschas stikkes,
wiltus un blehn-gudribas, ar ko neween pa
muhfu leekeem pilfsateem, bet daschu reisi arri
pa muischahm apfahrt tee deedelneeki maisi un
graschus samele. Winni kahjas un rohkas rah-
da kâ pahrgrohstas, wahtis un augonus pee
fawahm meefahm tihscham kohpj un usturr, un
wehl dauds wairak ka flimmibas un kaites win-
neem effoht, kas itt ne maf teem naw.

(Turplikam beigums.)

Tam G. W.....g

us to, ko tas 14ta Numeri no Latweeschu Awischm no-
dseedajis.

Juhfu dseesminâ tanni minnetâ Numeri
buhstu labbaka, ja to 2tru perschinu, — eesahs:

dami ar teem wahrdeem: „Juhâ effect manni
sohbojschi“ pagallam buhtut isdsehsusch. So
kâ firma galwin, papinam prohtu to, kas
„Gohda - wihram peeklahjabs;“ un tapeh3
arri neesmu nekur un nemas juhâ peesohbejis,
jeh peesmejhjis; bet tikkai juhâ gribbejis pamah-
zihst, kâ to, mannus rihmetus wahrduâs ar ap-
dohminu lassidami, tudal warreseet noyrast.
Scheit man wehl, jums par mahzibu, jafakka:
ka arri zaur tahdeem darbeem, kas kâ saf-
keet, „nahk no tizzibas“, neeky newarram no
Deewa nopelnihst. Lasseet sw. Lukas. Ewan-
gel. 17, 10. un sw. Bahwil. gram. us t. Kee-
mereem 3, 20 — 28. — Ka pateesi gohdawihrs
esnu, to jums Awisès wairs ne rahdischu, bet
taggad wehl jums mahzischu, kâ juhfu rihmâs
14ta Numeri, 2trâ perschâ: „sohbojschi“ un
smehjuschi un 3schâ perschâ: „masakam“ un
man, nemas nesaftann peh3 dseesmu likku-
meem. Pareisi tadeht sakkeet, ka jums wis
tas nepeenahkabs, ko 2trâ perschâ effect rihme-
juschi. M. K. Sgubrgr.

Selgawâ 2trâ April d.
1853.

S i u n a.

Mihl. J. F. un arri F. gan jums pateizam par juhfu dahwanahm, bet tahs ne drihstam Awisès celitt,
piems juhâ ne effect mums isteikusch sawu pilnigu wahrdu, ammatu un mahjas weetu. Wehl zeen rak-
stijaji tohp luhgti, saweem stahstrem allaschin kahdu derrigu wirsè-rakstu us likk. — Pateizam ir jums mihl. M. J.,
no R. (W.) S — 1.

Labbibas un prezzu tirkus Nihgâ un Leepajâ tai 26. Merz 1853 gaddâ.

Maffaja par:	Nihgâ.		Leepajâ.		Maffaja par:	Nihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1 puhru rudsu	1	60	1	75	1 pohdu linnu	2	—	1	20
1 „ tweeschu.	2	40	2	40	1 „ fweesta	2	80	3	15
1 „ meeschu	1	60	1	60	1 „ zuhtu-galkas	1	60	1	50
1 „ ausu	1	—	—	90	1 „ dselves	—	75	—	85
1 „ tweeschu-miltu	2	60	2	62	1 „ tabaka	—	90	—	90
1 „ meeschu-puiraimu	2	30	2	20	1 muzzu filku	10	—	11	—
1 „ bihdeletu rudsumistu	1	90	2	—	1 „ farkanas fahls.	6	—	—	—
1 „ siku	2	—	1	80	1 „ baltas rupjas fahls	4	50	4	20
1 „ linnusehtlas	2	50	1	50	1 „ „ fmalkas	4	20	4	—

D r i h w d r u c k t c h t.

No juhrmallas-gubernements aughas walbischanas puffed: Collegiemath v. Braunschweig, Zensor
No. 98.

Latweefchu Nwifchu

Nr. 15.

peelikkums.

1853.

No Schlpils un Sunnakstas.

Wahzeescheem irr schis sawads swehts eerraddums tanni walfkarâ preeksch seemas-swehtkeem 24tâ Dezember d. behrnus un draugus ar mihlestibas-dahwanahm sawas mahjâs apschinkoht. Kâ Kristus muhsu firds gaisma irr, tâ weena ar dauds wasku-swezzitehm isypuschkota eg-lite gaismo kambari, fur ikkats no mahjudraungeem un behrneem sawas mihlestibas-dahwanas irr sanessuschi. So ta Deewa schehlastiba, kas wisseem zilwekeem pestischanu atnes, irr atspihdejusi un pamahya tschalli dsihtees us labbeem darbeem un mihlistibu ir zitteem parahdiht. Tâ arridsan Sunnakstes daktâ weena preileenite eesahze wissadas dahwanas nabba-geem latweefchu-behrneem salassih, drehbes, grahamatas, baltu maij. — Schi labba preeksch-sihme auglus nesse! Jan daschâ muischâ taggad tahdus Kristus-kohkus ar tahdahm mihlestibas dahwanahm prett seemas-swehtkeem latweescheem faranga un kas Kungeem wairs ne geld, no tahdahm wezzahm drahnam warr dascham nabagam behrninam swehdeenâs drehbes schuh.

Tâ arridsan Ewaltes muischâ notikke 19tâ Dezember mehnescha deenâ. Prett walfkaru sanahze wiss pagastinsch no 11 mahjahm, pusch, behrni, kalpones. Jan par wissu ruddeni tappe muischâ schuhst, salassihst; weens schehligs malku-kohymannis, kas ar balkeem andele, suhtija wehl par 10 r. s. 40 lakkatus; pats zeenigs lungs skaisstas lahdihtes bij kohpâ ar saweem behrneem, ar sawahm paschahm rohkahm ruddens-walfkarâs deenesta-meitahm talfijis. Peelmahte weenu labbu maltiti gahdaja. Mahzitajs tappe arridsan aisajinahst. Zittâ kambari papreeksch tappe seemas-swehtku dseesma nodseedata. Tad mahzitajs laudis stubbinaja, Kristu mihlodami, us weenu swehtu, mihligu, paklausigu dsihwoschannu eeksch Deewabihjasha-

nas dsihtees, eeswehtija jaunnu nammu un luhdse Deewu par ta wezza Kunga wesselibu, ar laudim zellâs mesdamees, jo wiannu Kungs senn laikeem slimmigs bij. Tad durwis tappe attaisitas! 2 Kristus kohki tē stahweja un wissapfahrt istaba pefrauta ar drehbehm, lakkateem, preekschanteem, ar kamsohlehm, ar wissadahm skaisstahm dahwanahm un ar spehlehbm masaka'm meitinahm. Ak tawu jauku stattischanu, kâ tee wiss pa weenam nahze tahs mihlestibas dahwanas prettim nemt. Weena masa meitina jau no tahlenes peelehze sawu preekschantinu atdaridama, un dabbuja sawas leetinas; kas tur jaunekleem preeka bij! Bet taisnibu saktoht, tas pagastis zaur paklausischanu tam wehrets irr, ka tas tohp gohdahs un Deews swehtih, kâ jan swehtijis, arr us preekschu, Kungu un laudis!

Scheit mehs peeminnam weenu notikkumu no Wahzemmes. Tâ stahsta gohdigs mahzitajs no Luttera tizzibas: Seemas-swehtku walfkars bij klahst un winsch wehl sawu spreddikf taisija, kad pee wianna durwim tappe stipri klabbinahts. — Weena seewina no wianna draudses nahze un to luhdse no Deewa pusses ar winnu us sawahm masahm mahjinahm lihds noet. Par wetti winsch luhdse, lai atstahjoht no Deewa pusses, tam darbi papilnam, bet ta luhdse tik firsnigi, ka winnam bij, lihds eet zaur sneegu us tahlahm mahjahm, woi nu gribbeja, woi ne. — Ko nu dabbuja redseht? Us tihri masgata galda stahweja weens Kristus-kohks, tur klahst drehbes, ahboli, reeksti un meddus-pihragi un apfahrt lehze un stahweja 7 spirgti un preezigi behrnini. To jums bij redseht, zeenigs mahzitajs, fazzija ta krist'gr seewina: Geksch 12 gaddeem tas irr tiklai pirmu reisi, ka mehs saweem behrneem Jesus wahrâ ko dohdam us augsteem swehtkeem. Ko mehs zittahrt pelnijam, to tuhliht trohgâ pahrdseham, preeks un kristiga dsihwoschana ue

bij muhsu mahjäs, bet veeschana, plehsischana, lahdeschana un meesiga un garriga barriba al-lajch peetrukhe. — Tad juhs zeenigs mahzitajs, eezehlät sahtibas-beedribu, un preeesch gadda ir mans wihes tur peestahjabs. No ta laika muhsu pohs un nelaine beidsahs, mehs effam peetik-fuschi zilweli, un schodeen mehs ustaisijam Seemas-swehtku-fokhu un effam to ar swezzehm appuschkojuschi. Jums, mihiais mahzitajs, mehs par to pateizam, un tapehz ne nemmeet par launu, ka mehs Juhs effam saufuschi. Jums wajjadseja muhsu laimi redseht.

Kas klausa muhsu spreddikam? — Daschweens, kas aplam tehre eeksch brandwihna, warretu ar behrneem un sailmi eepreezinatees ap Seemas-swehtkeem kristigi un prahrigi, ja ne kalpotu par dauds stipram dsehrenam. Bet to leezeet wiffi wehrä — kad irr ne esseet sahtibas beedri, tad tomehr ne kalpojeet stiprahm dsehrenam, allasch apdohmadami, zil naudas brandwihus par gaddu aprih, dohmajeet allaschin us seewu un behrneem, tohs Seemas-swehtku-wakkara pehz grubteem gaddu darbeem eepreezinaht, ar grahmatahm, drehbehm un ar malliti. Jums teescham no tahda darba par wiffu gaddu preeka un apwehtischana zessees, jo behrni un sailme runnabs no ta wakkara, fur Kristus mihlestiba ir zaur jums rahdjahs zauru gaddu un tahds preeks ushwerr teescham to preeku papilnam, ko stiprä dsehrenä un dshres warretu panahkt. — Juhsu behrni tad jums labprahnt klanfihis ir bes dshschanas. No salka Deews 1 Tim. 5, 8. Bet ja kas sawus peederrigus un wiffwairak sawu sailmi ne apgahda, tas to tizzibu irr aisleedsis, un niknaks ne kahds netizzigs!

Stender.

Par Wiffjoni.

(Beigums.)

Schee pagani ne ko ne sinn no Deewa un no winna Dehla. No scheem paganeem warr teikt, ka Bahwils Keemeru grahmata nodakkä 1, 21., tapehz ka tee Deewu atshdami winnu ka Deewu naw

gohdajuschi nesh winnam pateikuschees, bet sawas dohmäs neleschi tappuschki un winna neprahriga firds irr aptumshota tappusi, likdamees gudri eefoschi, tee par gekkeem palikkuschi un to gohdibu ta ne-ismihziga Deewa irr pahrtwehrtijuschi eeksch kahdu gihmi, kas lihdsigs irr nihzigeem zilwekeem un putneem un tschettrahjigeem lohpeem un tahrpeem. Tapehz Deews tohs arridjan irr nodewis winnu firschu eekahroschanäs us neshkshstibu sawas meefas apgahniht sawä starpä. Ne-issakkamds grehtds staiga wehl tik dauds laudis. Un kalabb? Talabb, ka tee wehl ne tizz tam Kungam Jesum Kristum. Un kalabb ne tizz? Kä tizzehs, ka ne teet Deewa wahrds fluddinahts! Blaschanäs laiks nahzis, plahweju naw. Bet Deewa schehlastiba ne mittejahs. Muhsu deenäs dikti atskanna no jauna Jesus wahrds: iseita par wiffu pasauli: suhtait plahwejus plaujumd. Un tas Kungs Jesus Kristus naw weli sauzis. Tizzigi laudis irr sabeedrojschees, irr naudu lassijuschi, irr likkuschi deewabihzigus mahzitajus ismahziht un irr tohs pee paganeem suhtijuschi, ka tee Deewa wahrdu teem fluddinatu. Ja irr sinnama leeta, ka tas naw weegli padarrams darbs paganus mahziht ar Deewa wahrdu un tohs pee kristigas tizzibas peegreest. Paganu walloda swescha, winnu sapraschana tumsha, winnu nikniba leela: tik dsilli eegrimmuschi grehtu dublds, ka ne sinn fur to grehtu gabbalu warretu peekehrt un israut no grehtu neshkshstibas. No tu aisgahjis tur darrisi? tu ne saprohti winnu wallodu, ne isfinni winnu buhschanu. Tu patš ne warri eet un paganus mahziht, bet tu warri peepalihdseht, ka zitti laudis warr eet pee paganeem tohs mahziht Deewu atsiht. Tu warri to, kas tewim pee rohkas irr, sneegt, lai teem buhtu pahrtikt, kas tehdu un mahti, tehdu semmi, seewu un behrnus, ehfu un tihrumu ta Kunga waheda deht atstahj, kas zeeschplikumu un fallu, breefmas un behdas, baddu un nahwi paganus mahzidami. To tu lassitajs saprohti, ka tas mahzitajs, kas no-eet pee paganeem, ne warr bes laizigas pahrtikshanas buht. — Un atkal, woi gan tas paganu mahzitajs, ko arri Wiffjonari sauz, warr bes leelas skohlas un mahzibas derrigs palikt paganus mahziht. Ak ne! Kad tu taiwu behrnu laidi leelakä skohlä, woi ne wajjaga naudas? zit

naudas wehl wajjadsehs Missionari ismahziht, kam wissu-augstakâ un leclakâ skohlâ jamahzahs?! Uprehkinasim nu wehl zit aisbrautschana us sweichahm tahlahm semmehm tam Missionarim maksâ! Un atkal, woi tas pagans tam Missionarim dohs tuhbal mahjas ruhmu, woi dohs pahrtischanu un apgehrbu? Ak ne! Tas pagans us to Missionari ta patt fakka, kâ Waraus us Mohsu: kas tas tahds Deewo, ka balsa man klausihht buhs; es ne pasihstu to Kungu! Gaddi aiseet, kamehr ta Deewa sehkla sahht dihgt un augt un anglus nest. No eesahkuma atrohnahs mas dwehselu, kas atstahj paganu buhschânu un padohdahs Jesum. Un lai arri buhtu 10, lai buhtu 100 pagani, kas atstahj sawu tumfibu, woi 100 eespehj ustaisihht Deewa nammu un skohlu un Missionarim pahrtischanas doht? Pee mums ne spehj leclas draudses no 2 jeb 3 tuhstoschahm dwehselohm skohlu ustaisihht un usturrecht, kâ nu wehl 100? Salabbja ne atrohnahs kristigas dwehselohs, kas sawas laizigas dahwanahs dohd, tad gan pagani un wissi sawâ paganu buhschânâ eetu bohjâ. Bet paldees Deewam! atrohnahs dauds tahdu kristigu dwehselu, kas sabecedrojuschees naudu doht un lassihht preeksch Missionareem. Rehnimi un leelkungi, nabbagi un baggoti laudis no wissahm fahrtahm, wihi un seewas irr sabecedrojuschees un katros lassa un dohd zit pee rohkas, un tã salassahs leela nauda. Pee mums Deewam shehl wehl natw tahdas beedribas: un kalabb ne? Salabb, ka muhsu fiedis wehl natw eedegguschas no Deewa un brahla mihlestibas. Paschi wehl ne effam nomannijuschî, kahda salda, swehta, dahrga muhschiga manta tas Deewa wahrdisch irr! Ne fakki: kas no tam irr, ka es dohmu 3 kapeikus?! Mudsu graudinsch irr dauds majaks, ka 3 kapeiki un tomehr salassahs no masa lauka stuhra 2 — 3 puhri. Kad ohtrais un treschais un zettortais arri dohs sawu masu dahwanu, tad ahtri salassisees rubbulis. Ja tu ne ka ne warri doht, ja tu gluschî nabbags, tatschu tu warri peepalihdschett pee Missionara darba ar tawahm luhgschaham, ka Deewo Missionaru darbu swehtitu. Kad tu luhdsi sawu tehwa reesi, tad peemini pee tahs luhgschanas: lai nahk pee mums tawâ walstiba, ir tumfchus paganus, ka arri nahktu pee winneem Deewa walstiba.

H. K. r.

Zannas grahmatas.

Ta ohtra Lattu. Atwisê 12tã Nr. peeminneta jauna grahmata irr schi:

- 2) «Ta Deewa kalpa Mahrtina Luttera Masais
 «Kattismis ar sawahm jautaschaham un
 «atbildeschaham istulkohts behrneem par lab-
 «baku sawraschânu. Scho grahmatinu sarak-
 «stijis Suntaschu draudses mahzitajs Jahnis
 «Teodors Berent. Nihgã drikkehts un dab-
 «bujams pee Hãcker 1852. 66 masas pufs-
 «lappas.»

Schinni grahmatinã wezê Wissensmes mazitajs, ihst behrnu-sirjdu sinatajs un Lattweeschu wallodas meisteris, Luttera Kattismi behrneem skaidri istahstijis ar jautaschaham un atbilbehm un pats schihg grahmatas preeksch-wahrdã istahsta, us to ta derriga un kã wezzafajem ar to buhs darriht, behrnus gribbedami eelaust tizzibas sawpraschânã. Pats raksta tã: „Behrneem par labbaku sawpraschânu schi grahmatina islaista, un Juhis, mihkee, ween pamahzami wehl, kã ar to buhs darriht. Luhdsami, nedohmaject to behrneem ween doht rohã, lai no weena galla lihds ohtram mahzajs no galwas; af nê, bet darrait tã: Juhis nemmat sawu grahmatinu rohã un behrni lai nemm sawu (tapehj wisamasat diwas schahdas grahmatinas wajjaga buht eesch mahjahu); nu Juhis behrneem lassiseet preekschã tahs jautaschanas, kas ar zihperehm schmetas, un behrni lai junis lassa preekschã tahs nesihmetas atbildeschanas. No pirma galla, tee, multischî, laitam gribbehs arri lassihht tahs ar zihperehm schmetas jautaschanas, bet Juhis teem to leedseet, kamehr buhs noprattuschî, ka jau nekshahs, ka paschi mett un paschi ausch. — Teem leelakeem behrneem lai irr Bihbele pee rohkas, tur usschirt un lassihht tohs peesihmetus Bihbeles perschus un Bihbeles stahsus. — Tã nu nemmeet pa gabbaleen zauri. Weena deenu woi waktaru nemmeet kahdu pahri bauflur, kamehr wissî desmits bauflur islassiti; tad tohs tizzibas lohjektus, pa weenam, un tã deenu no deenas woi waktaru no waktara, wissu zauri seemu, no Mahrtineem, lihds kamehr mahzitajs nahk behrnus pahrtlausihht. Sinnama lecta, ka par wissu to gæru seenu to grahmatinu nemseet zauri, woi kahdu pahri reisu, bet jo wairak ta nemta zauri, jo wairak behrni ar to apradisees tã, kã ar laifu paschi prattihg atbildeht, lai gan tahs atbildeschanas waw wiss no galwas mahzijuschees. Kad nu ta darriseet ar scho grahmatinu, Tad Juhis paschi, mihkee, un juhfu behrni jo deenas jo dsilakti isprattiseet un zeeniht zeeniseet, mihleht mihleseeet sawu

„tatkfmi, kas lihdsinajams flehti, kur dauds apzirknes,
„wiffas pilnas ar to maist, kas pee-ehdina us muhschigu
„dsihwofchanu, un dauds lihnes, wiffas pilnas seta
„qlihtumu, ar fo dwehfeli isgreesnoht us ta Jehra kah-
„sahm.

„Un tas Swehtais Gars, kas Lutteram beypis
„un palihdsejis farastihst sawu tatkfmi, Tas lai peepil-
„da schahs grahmatinas truhfumu ar sawu Deewa pilni-
„bu un swehtibu un lai to barra par spihbedamu swezzi
„tumfcha tweeta, teekams ta deena aust un ta Michtaswaigf-
„ne uslezzi wiffas firdis. Amen.

Sirfnigi zeen. Berent mahzitajam pateizam par
fcho dahwanu, fo mihleem Lattweeschu behrneem
gahdajis, wezzajeem sawu pu linu ar to gribbe-
dams attweeglihaht. S—j.

Daschadas labbas mahzibas.

(Laijniba.)

1) Kas gribb laipnigs buht, tam buhs ne
ween no ahrenes labbi un gohbigi isturretees un ta
jittu usnemt, ka tehws un mahte sawu behrnu us-
nemm: bet tam buhs arri ar jitteem sa-ectees eefsch
mihlestibas un lehnprahtibas. Basaulē gad-
dahs tahdi jiltweki, ka tohs ar dauds treblaineem jar-
reem, kas tahdi efschi irr, ka neweens labpraht ar
teem ne warr eedraudsetees. Gahda us to, ka tu
laipnigs paleezi, jo tas nudeen irr dsihwa augsta
manta un pehrles un dahrgi aknini, kas Deewam
patihk!

G. D....g.

Swehtigs nams.

Al swehtigs nams, kur teui usnehmufchi,
Kungs Jesu! dahrgais dwehftu mihtotajs.

H. G. K.

S i n n a.

Teem zeen. Awischi lassitajeem, kas pehz jauna gadda deenas sche peeteufschees, wehl no jauna grib-
bedami Awises dabbuht, un tohs pirmus Nummerus n ato dabbujufchi, par apmeerinasd a m schi sinna: Ka tee Num-
meri 1 un 2 taggad tohp druffeti un wiffem teem taps nosuhtiti, kas lihds 19tai Februar deenai sche Zelgawd irr
peeteufschees; bet ka wiffi tee jaunee Awis. lassitaji, kureu grahmatas wehl Awises gribbedami, Zelgawd wehla ki
ne ka 19ta Webruar deenā atnahfufschas, tahs Awises tiktai no Nummer 9 tadefk warr dabbuht, ka to-
brihdi tee Nummeri 1 lihds 8 jaw wiffi bij ispihkiti un taggad Hoffmanns un Johannsohns ne buht ne spehzi tik dauds.
Nummerus attal no jauna list rakstos eespeest. S—j.

B r i h w d r u f f e h t.

Ro juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pu fros: Collegienrath v. Braunschweig, Zensur.
Druffehs pee J. S. Hoffmann un A. Johannsohn. No. 99.